

УДК: 342.739:351.86

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.3.12>

ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПОЛОНЕНИХ ТА ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ В АСПЕКТІ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Губарєв С.В.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук,
навчально-наукового гуманітарного інституту,
Таврійський національний університет
імені В.І. Вернадського
ORCID: 0000-0003-0340-8514*

Пука М.П.,
*аспірант кафедри державно-правових і
гуманітарних наук Навчально-наукового гуманітарного інституту,
Таврійський національний університет
імені В.І. Вернадського
ORCID: 0009-0002-3635-9587*

Губарєв С.В., Пука М.П. Доступ до інформації про полонених та зниклих безвісти в аспекті захисту національної безпеки.

У статті проведено комплексний аналіз особливостей реалізації права на доступ до публічної інформації про полонених та зниклих безвісти крізь призму національного законодавства України в умовах правового режиму воєнного стану. Основну увагу приділено трансформації вітчизняного нормативного поля, що регулює порядок збору, зберігання та поширення відомостей про осіб, чия доля залишається нез'ясованою внаслідок збройної агресії.

Автор досліджує практичне застосування Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» та Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України». У статті детально розібрано правову природу Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, як основного державного джерела верифікованих даних. Аналізується роль Міністерства внутрішніх справ, Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти, та Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими як головних розпорядників публічної інформації у цій сфері.

Окремий акцент зроблено на правових колізіях між нормами Закону України «Про доступ до публічної інформації» та положеннями Кримінального процесуального кодексу України, зокрема статті 222 щодо недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування. Доведено, що системне посилення органів досудового розслідування на таємницю слідства часто стає перешкодою для реалізації законних прав родичів на отримання інформації. Розглянуто механізм «трискладового тесту» як єдиної законної підстави для обмеження доступу до даних в інтересах національної безпеки.

У роботі критично оцінюються сучасний стан законодавства у сфері регулювання доступу до інформації про полонених та осіб, зниклих безвісти за спеціальних обставин. Автор обґрунтовує необхідність чіткої законодавчої дефініції меж «службової інформації» стосовно списків на обмін, щоб запобігти зловживанням з боку посадових осіб під прикриттям воєнного стану. У висновках запропоновано конкретні зміни до національного законодавства для створення збалансованого механізму інформування сімей, який би не створював загрозу обороноздатності держави.

Ключові слова: доступ до публічної інформації, воєнний стан, національна безпека, військовополонені, особи, зниклі безвісти за особливих обставин.

Gubarev S.V., Puka M.P. Access to information about prisoners and missing persons in the aspect of protecting national security.

The article provides a comprehensive analysis of the features of the implementation of the right to access public information about prisoners of war and missing persons through the prism of the national legislation of Ukraine under the legal regime of martial law. The main attention is paid to the transformation of the domestic regulatory field that regulates the procedure for collecting, storing and disseminating information about persons whose fate remains unclear as a result of armed aggression.

The author examines the practical application of the Law of Ukraine “On the Legal Status of Persons Missing in Special Circumstances” and the Law of Ukraine “On Social and Legal Protection of Persons in Respect of Whom the Fact of Deprivation of Personal Liberty as a Result of Armed Aggression Against Ukraine has Been Established”. The article analyzes in detail the legal nature of the Unified Register of Persons Missing in Special Circumstances as the main state source of verified data. The role of the Ministry of Internal Affairs, the Commissioner for Missing Persons, and the Coordination Headquarters for the Treatment of Prisoners of War as the main administrators of public information in this area is analyzed.

Special emphasis is placed on legal conflicts between the provisions of the Law of Ukraine “On Access to Public Information” and the provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine, in particular Article 222 on the inadmissibility of disclosing information from a pre-trial investigation. It is proven that the systematic reference of pre-trial investigation bodies to the secrecy of the investigation often becomes an obstacle to the exercise of the legitimate rights of relatives to receive information. The mechanism of the “three-component test” is considered as the only legal basis for restricting access to data in the interests of national security.

The work critically assesses the current state of legislation in the field of regulating access to information about prisoners and persons missing under special circumstances. The author justifies the need for a clear legislative definition of the boundaries of “official information” in relation to lists for exchange in order to prevent abuse by officials under the guise of martial law. The conclusions propose specific amendments to national legislation to create a balanced mechanism for informing families that would not pose threats to the state’s defense capability.

Key words: access to public information, martial law, national security, prisoners of war, persons missing under special circumstances.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану значно ускладнилася реалізація права на доступ до інформації про полонених та зниклих безвісти з огляду на те, що в більшості випадків виникає колізія між правом родини отримувати інформацію про своїх близьких та інтересами національної безпеки. Головна проблема у цій сфері полягає у відсутності в національному законодавстві чіткого балансу між відкритістю даних та їх захистом від використання всупереч інтересам національної безпеки. Хоча Закон України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» гарантує право на інформацію, розпорядники такої інформації часто обмежують доступ, посиляючись на безпекові ризики, але без належного обґрунтування на підставі трискладового тесту.

Найбільш проблемною є неузгодженість між положеннями Закону України «Про доступ до публічної інформації» та ст. 222 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), зокрема у частині, що стосується того, що відомості про полонених часто безпідставно прирівнюються до таємниці слідства, створюючи інформаційний вакуум для сімей таких осіб. Крім того, існують процедурні недоліки у функціонуванні Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти (далі – Єдиний реєстр), зокрема щодо затримки в оновленні даних тощо. З огляду на вищенаведене виникає необхідність у проведенні наукового дослідження з метою визначення способів законодавчого розмежування публічної інформації, персональних та службових даних у цій сфері, щоб усунути суб’єктивізм посадових осіб та забезпечити належний рівень прозорості без шкоди для обороноздатності держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деякі питання, пов’язані з визначенням проблемних аспектів правового регулювання доступу до інформації про полонених та зниклих безвісти досліджували такі науковці як О.С. Васильєв, І.І. Голубенко, В.К. Колпаков Л.І. Приполова та ін. Однак, огляд наукової літератури показує про недостатність у науці адміністративного права системних досліджень, в яких розкривалися б актуальні питання правового регулювання доступу до інформації про полонених та зниклих безвісти в умовах воєнного стану, а також визначалися шляхи удосконалення відповідного законодавства.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є проведення комплексного аналізу теоретичних аспектів реалізації права на доступ до інформації про полонених і зниклих безвісти в

системі національного законодавства України, а також обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення правового механізму з метою забезпечення балансу між реалізацією права родичів на отримання інформації про своїх близьких та вимогами національної безпеки в умовах воєнного стану. Для реалізації зазначеної мети у статті виконані такі завдання: 1) проведено аналіз норм спеціального законодавства та визначено їх співвідношення із загальними нормами, що регулюють права на інформацію про своїх родичів; 2) визначено правові критерії обмеження доступу до відомостей про полонених та осіб, зниклих безвісти в умовах воєнного стану; 3) виявлено недоліки у сучасному стані нормативно-правового регулювання роботи Єдиного реєстру та інші прогалини законодавства у цій сфері, а також розроблено практичні пропозиції щодо їх усунення для забезпечення дієвого права родичів на отримання інформації про полонених та зниклих безвісти осіб.

Виклад основного матеріалу. Доступ до інформації про полонених та зниклих безвісти осіб в умовах воєнного стану регламентується загальним та спеціальним законодавством з урахуванням необхідності захисту національної безпеки, а також забезпечення безпеки самих полонених.

Аналіз положень спеціального законодавства у сфері регулювання права на отримання інформації про полонених або зниклих осіб у співвідношенні із загальним правом на доступ до публічної інформації дозволяє виявити глибоку ієрархічну та змістовну трансформацію правового регулювання в умовах воєнного стану. Правову основу доступу до інформації в Україні складає Закон України «Про доступ до публічної інформації» [1], який встановлює презумпцію відкритості будь-яких відомостей, що перебувають у володінні суб'єктів владних повноважень. Норми цього Закону регламентують процедуру запитування та надання даних, а також встановлюють жорсткі межі для їх обмеження. Проте у сфері поводження з полоненими та розшуку зниклих безвісти пріоритетну силу має спеціальне законодавство, зокрема закони України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» [2] та «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України» [3].

При цьому, якщо загальне законодавство розглядає запитувача як активного суб'єкта демократичного контролю, то спеціальні норми фокусуються на гуманітарному аспекті, де право «знати» жорстко прив'язане до статусу потерпілої сторони. Це створює ситуацію, за якої правозахисні організації або журналісти втрачають можливість отримувати навіть деперсоніфіковані статистичні дані, оскільки розпорядники інформації схильні тлумачити спеціальні норми як такі, що встановлюють виключний перелік отримувачів відомостей.

На підставі аналізу положень Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» деякі науковці звертають увагу на розмежування цим Законом: а) особу, яка зникла безвісти і б) особу, яка зникла безвісти за особливих обставин. Водночас, В. Колпаков наголошує на процесуальному характері набуття статусу особи, зниклої безвісти, який пов'язується не з рішенням суду, а з моментом подання заяви до поліції [4, с. 60]. Такий підхід законодавця створює недостатньо узгоджені між собою правові режими інформації про таких осіб – з однієї сторони адміністративний (розшук) та цивільно-правовий (визнання безвісно відсутнім), які не виключають один одного, а існують комплементарно, забезпечуючи особі збереження її конституційних прав.

Деякі вчені, зокрема І. Голубенко [5, с. 89] значну увагу приділяє термінологічним диференціаціям, підкреслюючи важливість розмежування «зникнення безвісти» як загальної категорії та «зникнення за особливих обставин» (збройний конфлікт, окупація). Наукова дискусія вказує на певну ієрархічність цих понять, де статус особи, зниклої у зв'язку зі збройним конфліктом, є вужчим та фактично поглинається категорією «особливих обставин».

У свою чергу Л. Приполова [6, с. 200] указує на недосконале правове регулювання використання узагальнених формулювань (наприклад, «інші обставини»), що створює ризики суб'єктивного трактування норм під час проходження військової служби. Крім того, наголошується на відсутності комплексного законодавчого визначення категорії «постраждалих осіб», що ускладнює реалізацію прав на компенсацію та відновлення гідності [6, с. 200].

У цьому аспекті також слушною видається думка О. Васильєва [7, с. 47] про те, що набуття особою статусу зниклої безвісти за особливих обставин є динамічним процесом, який не припиняється навіть після судового визнання особи безвісно відсутньою чи померлою, що гарантує безперервність обов'язку держави щодо всебічного розслідування та встановлення місцеперебування особи, незалежно від цивільно-правових наслідків для її майна чи сімейного стану.

Таким чином, як свідчить аналіз наведених наукових підходів, передусім, існує об'єктивна потреба у подоланні дискусійності законодавчих визначень шляхом вичерпного перерахування

обставин зникнення у зоні збройного конфлікту, що дозволить уніфікувати правозастосовну практику та уникнути маніпуляцій при наданні інформації родичам.

Окрім того, наукові підходи підтверджують, що стратегічним завданням держави є не лише матеріальне відшкодування, а й забезпечення інформаційних та моральних прав постраждалих. Реалізація права на доступ до публічної інформації в цьому контексті є частиною ширшого механізму відновлення честі та гідності осіб, що постраждали від збройної агресії.

Важливим аспектом у сфері забезпечення доступу до інформації про полонених та осіб, зниклих безвісти, є функціонування Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин [8].

Особливе місце в цій системі займають підзаконні акти, зокрема постанови Кабінету Міністрів України, які регулюють діяльність Національного інформаційного бюро [9] та Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими [10], на яких покладається повноваження щодо збору та обліку інформації про відповідних осіб.

На сьогодні функціонування Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, характеризується низьким рівнем інтеграції з відомчими базами даних Міністерства оборони та Територіальних центрів комплектації та соціального захисту, що призводить до ситуацій, коли родичі отримують суперечливу інформацію з різних державних джерел – від статусу «зниклий безвісти» до статусу «загиблий» або «у полоні» за одним і тим самим прізвиськом у межах одного тижня. Основною законодавчою прогалиною у цьому аспекті є відсутність чітко встановлених строків оновлення інформації в Єдиному реєстрі після отримання нових даних від Національного інформаційного бюро.

Для виправлення ситуації необхідно внести зміни до Положення про Єдиний реєстр, встановивши обов'язковий дедлайн (наприклад, 48 годин) для відображення змін у статусі особи після їх верифікації.

Таким чином, у процесі дослідження можна діяти висновку про пріоритетність спеціального над нормами загального законодавства, що теоретично відповідає традиційному підходу до правозастосування, однак, на практиці це призводить до того, що замість детального регулювання механізму реалізації права на інформацію в умовах війни, спеціальні норми запроваджують особливі режими інформації. Відтак, воєнний стан сприймається розпорядниками інформації не як технічна перешкода для надання відповіді, а як універсальна правова підстава для відмови у доступі до відомостей, які навіть не мають статусу державної таємниці. Тобто у співвідношенні загального та спеціального законодавства спостерігається поступове звуження сфери дії принципів прозорості на користь адміністративної закритості, що потребує чіткого законодавчого розмежування сфер впливу обох правових режимів.

До того ж аналіз наявних на сьогодні правових критеріїв обмеження доступу до відомостей про полонених та осіб, зниклих безвісти, вимагає критичної оцінки застосування «трискладового тесту» у поєднанні з нормами кримінального процесуального права. У національній правозастосовній практиці ключовим інструментом легітимного обмеження інформаційних прав є ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» [1], яка зобов'язує розпорядника довести, що обмеження відповідає сукупності трьох умов: переслідує інтереси національної безпеки чи територіальної цілісності, розголошення інформації завдасть істотної шкоди цим інтересам, а шкода від оприлюднення переважає суспільний інтерес в отриманні даних. Проте в умовах воєнного стану спостерігається системне ігнорування цієї процедури на користь автоматичного утаємничення відомостей.

Головною правовою перешкодою для реалізації права на інформацію про полонених та зниклих безвісти осіб, на яку слід звернути особливу увагу, є розширене тлумачення деякими органами положень ст. 222 КПК України [11], яка забороняє розголошення відомостей досудового розслідування без дозволу слідчого або прокурора. Оскільки за кожним фактом зникнення особи або потрапляння її в полон відкривається кримінальне провадження, розпорядники інформації – насамперед правоохоронні органи та спеціалізовані центри – прирівнюють будь-які дані про особу до матеріалів слідства. Це створює ситуацію, коли навіть підтверджений статус перебування особи в полоні на території агресора стає «таємницею слідства», доступ до якої закритий навіть для адвокатів родичів, що діють на підставі закону. У такому підході вбачається підміна понять, оскільки інформація про факт і місце перебування людини, яка має гуманітарний характер, помилково ототожнюється з тактикою проведення слідчих дій.

З огляду на це, доцільно закріпити на законодавчому рівні поняття «мінімального обсягу обов'язкової інформації», яка має надаватися родичам на запит без посилання на ст. 222 КПК України. Це має включати дату останнього підтвердження статусу, джерело інформації та стан

здоров'я особи, якщо такі дані є в наявності. Окрім цього, потребує реформування процедура взаємодії з Національним інформаційним бюро в частині надання відповідей на запити адвокатів шляхом виведення такої інформації з категорії «службової» та надати їй статус «інформації з обмеженим доступом, що підлягає обов'язковому розкриттю уповноваженим особам».

Критичний аналіз показує, що «трискладовий тест» у цій сфері часто підмінюється посиланням на ч. 2 ст. 27 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин», яка обмежує розголошення інформації, що може зашкодити розшуку. Однак національне законодавство не містить чітких критеріїв того, яка саме інформація є шкідливою. Наприклад, оприлюднення факту наявності особи у списках на обмін об'єктивно може бути чутливою інформацією, проте замовчування підтвердження статусу полоненого від міжнародних організацій часто не несе реальної загрози безпеці, а лише спрощує адміністративну роботу розпорядника. Таким чином, замість оцінки шкоди в кожному конкретному випадку, органи влади застосовують презумпцію «абсолютної шкідливості» будь-яких публічних запитів.

Крім того, виникає проблема захисту персональних даних у контексті національної безпеки. Розпорядники інформації можуть відмовляти у наданні інформації про полонених та зниклих безвісти, посилаючись на захист приватності самого полоненого, стверджуючи, що він не надавав згоди на обробку своїх даних. Така позиція є юридично абсурдною в умовах воєнного стану, оскільки особа, позбавлена свободи, фізично не може надати таку згоду, а її право на життя та безпеку, яке забезпечується через публічний розголос та офіційний облік, має пріоритет над формальним захистом конфіденційності. Отже, відсутність чіткої диференціації між таємницею слідства, державною таємницею та персональними даними в межах одного запиту призводить до того, що інститут «трискладового тесту» перетворюється на декларативну норму, яка не виконує своєї захисної функції щодо прав громадян на доступ до публічної інформації.

Для усунення наведених недоліків та прогалин правового регулювання у досліджуваній сфері можна запропонувати внести зміни до Порядку ведення Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, зокрема визначити чіткі часові межі (наприклад, 48-72 години) для внесення оновленої інформації до Реєстру з моменту її отримання Національним інформаційним бюро або Координаційним штабом. Окремо доцільно передбачити створення «персонального кабінету запитувача» в системі, де родичі могли б бачити статус опрацювання інформації в реальному часі, що певним чином розвантажить систему паперових запитів.

Окрім того, необхідно внести зміни до ст. 1 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин», визначивши вичерпний перелік обставин, за яких особа вважається зниклою у зв'язку зі збройним конфліктом, включивши до нього, зокрема зникнення під час виконання бойового розпорядження, під час перебування в районах ведення бойових дій та у разі викрадення представниками окупаційних сил, що усуне суб'єктивізм при призначенні виплат та наданні інформації.

Так само можна запропонувати законодавчо закріпити обов'язок розпорядника інформації проводити верифікацію наданих родичами матеріалів протягом визначеного строку. У разі підтвердження автентичності, такі дані мають ставати підставою для зміни статусу особи в Реєстрі з «безвісти зниклої» на «ймовірно полонену», що відкриває доступ до іншого обсягу прав на інформацію.

Доцільним також видається надання Уповноваженому з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, право проводити незалежну оцінку обґрунтованості відмов у наданні публічної інформації. Якщо відмова ґрунтується на загальному посиланні на «воєнний стан» без деталізації шкоди нацбезпеці, Уповноважений повинен мати право виносити припис про обов'язкове розкриття даних.

Висновки. Проведене у цій статті дослідження дає підстави для висновку про те, що регулювання права на доступ до інформації про полонених та зниклих безвісти в умовах воєнного стану характеризується недосконалістю, що. Головним чином, виявляється у колізії між інформаційними правами та вимогами захисту національної безпеки. Аналіз національного законодавства свідчить про превалювання спеціальних норм над загальними, що призводить до надмірної закритості інформації за фактичного невиконання трискладового тесту. Основними недоліками у цій сфері залишаються необґрунтоване розширення сфери застосування таємниці слідства на персональні дані та процедурна недосконалість державних реєстрів, що обмежує право родичів на отримання інформації про долю близьких осіб.

Для подолання виявлених деформацій правового регулювання пропонується здійснити чітку законодавчу диференціацію між службовою інформацією, таємницею слідства та конфіденційними даними про особу. Удосконалення правових норм має відбуватися шляхом внесення змін до КПК України щодо деблокування відомостей про статус полонених, а також через запровадження жорстких цифрових регламентів оновлення державних реєстрів. Лише перехід від політики «абсолютної секретності» до моделі «розумної прозорості» дозволить забезпечити баланс між захистом державної таємниці та гарантуванням конституційних прав громадян на інформацію, що є критично важливим для підтримання суспільної довіри до державних інституцій в умовах тривалого збройного конфлікту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
2. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: Закон України від 12.07.2018 № 2505-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text>.
3. Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей: Закон України від 26.01.2022 № 2010-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2010-20#Text>.
4. Колпаков В.К. Зниклі безвісти за особливих обставин: поняття і розшук. *Прикарпатський юридичний вісник: науково-практичний журнал*. 2023. № 1(48). С. 59-66. DOI <https://doi.org/10.32782/ruuv.v1.2023.13>.
5. Голубенко І.І. Правові аспекти визнання фізичної особи зниклою безвісти за особливих обставин в умовах правового режиму воєнного стану в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 87-91. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/18>.
6. Приполова Л. Правовий статус осіб, зниклих безвісти у зв'язку зі збройним конфліктом та за особливих обставин. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3. С. 198-202. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.3.33>.
7. Васильєв О.С. Окремі проблеми реалізації прав громадянами України під час дії правового режиму воєнного стану. *Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з нагоди відзначення міжнародного дня прав людини (м. Київ, 5 грудня 2024 року)* С. 46-48. URL: https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/15876/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2_%D0%9C%D0%92%D0%A1..pdf.
8. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.08.2022 № 535. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-22#Text>.
9. Про визначення державного підприємства, яке виконує функції Національного інформаційного бюро: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.03.2022 № 228-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2022-%D1%80#Text>.
10. Про утворення Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими: постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 р. № 257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/257-2022-%D0%BF#Text>.
11. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 20.01.2026

Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації: 5.03.2026

© Губарєв С.В., Пука М.П., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0